

Diakoniens dag 2018 – prædikeninspiration

Af Morten Miland Samuelsen, diakonikonsulent i Helsingør stift

Markus 4,26-32 (Esajas 45,5-12; 1Kor 1,18-25 eller 2Tim 3,10-17)

Gud giver væksten

Johannes Nissens grundige og vidende prædikenvejledning fra Diakoniens Dag 2010 (se andetsteds på hjemmesiden) kan næppe overgås og anbefales til læsning. Derfor er denne vejledning i højere grad optaget af at indlejre prædikenen i sin gudstjenestelige sammenhæng.

Evangeliet

Teksten er afslutningen på Markus' lignelseskapitel, og det vil være en fordel at medtage den efterfølgende samlenotits, så man læser hele Markus 4,26-34. Oversættelsen *Den Nye Aftale* har en spændstighed og mundtlighed, der lukker op for teksten.

Det er godt at tage lignelserne alvorligt netop som *lignelser*, ikke som moralske fabler, men som provokerende 'drillehistorier'. Jesus driller os ved at give os historier, vi ikke lige kan gennemskue, men som vi bliver nødt at gumle på selv. Man driller som bekendt gerne dem man holder af. Pædagogisk set husker man også bedre de ting, man selv har fået arbejdet sig frem til, end dem hvor man har fået en grydeklar løsning serveret.

Derfor er det måske netop denne søndag, prædikanten skal overveje at lægge stilhed og tænketid ind i prædikenen? Måske sætte et spørgsmål eller to på Søndagsbladet og bede kirkegængerne tænke alene eller samtale sagte med naboen under et stykke musik? Det er en diakonal tilgang for at tage alvorligt, at alle døbte har mandat til at tolke Jesu ord ind i netop vores livssituation.

Det er godt at tage lignelserne alvorligt som *historier om Gudsriget*. For Gudsriget har vi jo stadig ikke fået helt styr på, og det er svært at få en fælles definition, som både er præcis og til at huske. Tværtimod er disse to lignelser netop billede på, at Gudsriget ikke er færdigt, modent til at høste – det er stadig ved at vokse frem, blive til, blive virkeligt.

På Diakoniens Dag kan Helsingør Diakonistiftudvalgs inspirationsplakater inddrages her. Kampen for retfærdigheden er et væsentligt element i Gudsriget (Rom 14,17). Overvej, hvor og hvordan retfærdigheden kan blive sået som et sennepsfrø, der bliver mange til gode.

Det er godt at tage lignelser alvorligt som *historier fra det skabte hverdagsliv*. Er der noget der er fælles for disse to lignelser og den diakonale dimension i menighederne, så er det at *ting tar tid* – ting tager den tid de tager. Vi må lytte os ind til Gudsrigets puls og rytme i stedet for at lægge målsætninger, der bunder i en effektivitetstænkning.

Det er det fælles for de to lignelser – at væksten følger et naturligt forløb. Men ellers ligner de to planter ikke hinanden meget, hvedemarken og busken i krydderurtehaven. Diakoniens mandat er at vi udfolder menneskets natur, ligesom frøene udfolder hver deres natur.

De andre tekster

Esajas-teksten (Es 45,5-12) understreger det sidstnævnte element, vækstens naturlige forløb, og det vil være en gave til menigheden, hvis den bliver læst op så billederne, især i første halvdel, hænger fast i bevidstheden og klinger med under evangelielæsningen. Tænk hvis man kunne vise en smuk fotoserie –

men ihvertfald må oplæseren læse den højt så mange gange at hun kan den udenad, og så hun ser billederne for sig og lader dem dannes i tilhørernes sind.

Epistlen – der er to valg, men på Diakoniens Dag er den mest velvalgte 1. Korintherbrev 1,18-25, helst fra Den Nye Aftale. Den peger på to vigtige dimensioner i diakonien. For det første er korset vigtigt som udtryk for 'forsoningens diakoni', at diakonien giver os mandat til at gå videre med den forsoning, Kristus har draget os ind i. For det andet er fokus på de små og svage, tåbelige men kærlige. Diakonien må i nutiden lade sig påvirke af nytestamentlig diakonitænkning og komme væk fra 'dem/os'-holdningen, hvor diakoni før i tiden ofte blev set som de pæne, vellykkede middelklasse menneskers overskudshjælp til de stakkels små og fattige. Epistlen her peger netop på hvordan Kristi diakoni gør os til gensidige næstehjælpere for hinanden – at de mest ringeagtede er dem Gud løfter op.

Kollekten – på Diakoniens Dag er det bedste valg nok Anna Sophie Seidelins kollekt fra Tillæg til Alterbogen. Det er en nåde at tage disse ord i sin mund: *Vi takker dig for det glædelige budskab, at du ikke har overladt os til os selv og naturens gang, men dyrker vor verden, som en bonde dyrker sin mark.*

Til afslutning vil Kirsten Jørgensens slutkollekt til fastetiden være velegnet med sin diakonale formulering "Lær os at dele dine gaver med hinanden, så ingen skal tørste og sulte".

Salmeideer

Der findes mange fine salmevalgforslag til søndagen som sådan – Præsteforeningens Blad, Salmedatabasen.dk og mange flere. Her er nogle salmer, der understreger den diakonale dimension:

Fra Den Danske Salmebog

367 Vi rækker vore hænder frem

369 Du som gir os liv og gør os glade

613 Herre, du vandrer forsoningens vej

476 Kornet som dør i jorden

Fra salmebogstillægget "100 salmer"

889 Du skal elske din næste som dig selv

887 Gud i livets dybder

886 Du venter at finde os vågne

878 Jeg fryser i mit verdenskrud

Salmer uden for bøgerne

Livstræet ("Der er så meget der kan trykke")

Du skal elske af hele dit hjerte (Salmedatabasen.dk)

Overraskende nok viser alle de foreslåede salmer sig at være skrevet i de seneste 10-40 år. Det er ikke usandsynligt, at præsternes høje status i samfundet førte til, at dagens tekster blev læst som billeder på forkyndelsen. Men i de seneste årtier er diakonien som kirkens handling trådt længere frem i salmedigtningen.

Hans Anker Jørgensen (1869, 1887) er en af de første med den diakonale tone i sine salmer fra de år, hvor han var sognepræst i Tingbjerg. Samtidig er han så kristologisk tænkende, at balancen mellem lov og evangelium holdes levende.

Iben Krogsdal (1889 og "Du skal elske af hele dit hjerte") holder også fast ved spændingen mellem Guds løfter og vores handlinger – og har en dyb bevidsthed om fællesskabets dimension som nødvendig i diakonien.